

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره هفتاد و پنجم - ۲۱ تا ۲۷ آذر ۱۴۰۰

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۸ آذر ۱۴۰۰

۷۵

بنام خداوند جان و دین

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره هفتاد و پنجم - ۲۱ تا ۲۷ آذر ۱۴۰۰

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۷۵

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۸ آذر ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- درآمد: چرا مدیریت تعارض منافع نباید به تضادهای اجتماعی منجر شود؟..... ۲
- تشکیل اتاق فکر «شفافیت و تعارض منافع» در وزارت علوم..... ۶
- گامی فراتر از مدیریت تعارض منافع..... ۶
- تعارض منافع پزشکی پایان می یابد؟..... ۷
- نامه ۷ اندیشکده به سران قوای کشور در مورد تعارض منافع..... ۷
- وزارت بهداشت به تعارض منافع آلوده شده است..... ۸
- اظهار دارایی تا ارزش های شغلی؛ چارچوبی برای مدیریت تعارض منافع..... ۸
- سرانه پایین پزشک نتیجه تعارض منافع صنفی و شخصی است..... ۹
- تعارض منافع و راهکارهای مبارزه با فساد..... ۹
- نظارت بر خود مانع رسیدگی بر حقوقهای نجومی..... ۹
- تعارض منافع در نظام مهندسی: رؤسا آری؛ اعضای هیئت مدیره خیر..... ۱۰
- بررسی مصادیق تعارض منافع در صندوق های سرمایه گذاری..... ۱۰
- برای شکستن انحصار در حوزه پزشکی مصمم هستیم..... ۱۱
- استقلال مدیر در حاکمیت شرکتی و تضمین بی طرفی..... ۱۱
- مدیریت تعارض منافع نیازمند قوانین بالادستی است..... ۱۲
- تعارض منافع وزارت نفت مانع توسعه اتوگاز در دولت دوازدهم..... ۱۲
- تحلیل فضای مجازی: تعارض منافع؛ سرطانی خاموش در نظام سیاستگذاری..... ۱۳

درآمد: چرا مدیریت تعارض منافع نباید به تضادهای اجتماعی منجر شود؟ تضعیف اصناف و انجمن‌های حرفه‌ای به مصلحت نیست

سمانه سهرابی

در ماه‌های اخیر مسئله تعارض منافع منجر به فعال شدن چند شکاف خفته در نقطه تلاقی جامعه و حاکمیت شده که عمدتاً رو به سوی تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی در کشور دارد. ابتدا و از اوایل تابستان بالا گرفتن جدل‌ها حول انتخابات هیئت مدیره نظام مهندسی ساختمان در استان‌ها موجب بروز مباحثات گسترده در فضای سیاستگذاری شد. مدیران نظام مهندسی ساختمان در استان‌ها معتقد بودند ردصلاحیت مهندسان در انتخابات هیئت مدیره استانی با استناد به بخشنامه مدیریت منافع متعارض وزارت راه و شهرسازی، سیاسی‌کاری تحت لوای تعارض منافع است و هدف این اقدامات استفاده از تابلوی تعارض منافع برای حذف و تصفیه گسترده در سازمان نظام مهندسی ساختمان است. در مقابل مدیران وزارت راه و شهرسازی بر اجرای مَرّ قانون در انتخابات تاکید کرده و معتقد بودند که کسانی که امکان شرکت در انتخابات پیدا نکرده‌اند، برخلاف بخشنامه وزارت راه و شهرسازی در دوره عضویت در نظام مهندسی، از پروانه فعالیت خود در جهت منافع شخصی استفاده کرده‌اند. در این بین طیفی از اندیشکده‌ها و رسانه‌های عمدتاً اصولگرا نیز با گرفتن جانب مدیران وزارت راه و شهرسازی خواهان ردصلاحیت اعضای فعلی هیئت مدیره نظام مهندسی شده و روی این مسئله فعالیت ترویجی و رسانه‌ای گسترده‌ای شکل دادند.

در وهله دوم، قانون وکلای دادگستری و قانون کارشناسان رسمی موضوع نقد از موضع تعارض منافع قرار گرفت. در جریان تصویب قانون «تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» در مجلس شورای اسلامی در مهرماه سال جاری، تبصره ماده ۶ به ترتیب زیر در قانون گنجانده شد:

«قانون وکلای دادگستری و مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده مکلفند هر سال از طریق سازمان سنجش آموزش کشور نسبت به برگزاری آزمون پروانه وکالت اقدام نمایند. داوطلبانی که حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) امتیاز میانگین نمرات یک درصد (۱٪) حائزان بالاترین امتیاز را کسب کرده‌اند، قبول اعلام شده و جهت طی مراحل مقتضی به مرجع صدور مجوز مربوطه معرفی می‌گردند.»

مدافعان اضافه شدن این مقررۀ قانونی معتقدند قانون وکلای دادگستری و کارشناسان رسمی با ایجاد انحصار از ورود افراد جدید به بازار خود جلوگیری کرده و سپردن معیارهای گزینش و ظرفیت پذیرش وکلای جدید به این تشکل‌های حرفه‌ای مصداق تعارض منافع از جنس قاعده‌گذاری برای خود است. لذا باید با اعمال حاکمیت دولتی، از ایجاد انحصار در دولت که نتیجه تعارض منافع است جلوگیری کرد. در مقابل وکلا و کارشناسان رسمی نافذ در قانون‌های مذکور استدلال‌های دیگری مطرح می‌کنند که ناظر بر حفظ حقوق گیرندگان خدمات وکالت و تاکید بر این امر است که قاعده‌گذاری در این زمینه نباید صرفاً از زاویه منافع اقتصادی نگرسته شود. در این مورد نیز لااقل در دو سال اخیر

اخبار متعددی از فعالیت‌های ترویجی اندیشکده‌ها و رسانه‌های مشخص برای موصوف کردن کانون وکلا و کارشناسان رسمی به ایجاد انحصار دیده شده است.

اما آخرین نمونه در این زنجیره، انتقاد فراگیر از پزشکان به سبب پایین نگاه داشتن ظرفیت پذیرش دانشجویان پزشکی است. در اینجا هم تعارض منافع منتسب به پزشکان و نهادهای حرفه‌ای مرتبط با آن‌ها نظیر سازمان نظام پزشکی به عنوان عامل ایجاد انحصار در بازار و پایین نگاه داشتن ظرفیت پذیرش دانشجویان پزشکی شمرده می‌شود. اخبار سه هفته اخیر رصدشده در این خبرنامه بیانگر شدت گرفتن تبلیغات علیه جامعه پزشکی به سبب تعارض منافع در امر تعیین ظرفیت دانشجویان پزشکی است. تبلیغاتی که در نهایت به باز کردن پای شورای عالی انقلاب فرهنگی در این زمینه منجر شده است و در ۲۴ آذر به بیانیه دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی منجر شد که تاکید داشت «شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۸۵۱ مورخ ۲۳ آذر ۱۴۰۰ به ریاست آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی و به اتفاق آرا ماده واحده «افزایش ظرفیت سرانه پزشک در مقطع عمومی و تخصص» را تصویب کرد. این مصوبه گام مهمی در راستای عدالت گستری در حوزه سلامت مردم شریف ایران است و امید می‌رود با مدیریت و اجرای دقیق و مناسب این مصوبه توسط دستگاه‌های ذیربط، نتایج مورد انتظار مصوبه محقق شود.»

این در حالی بود که هفته گذشته رئیس سازمان نظام پزشکی کشور نسبت به این طرح موضوع‌گیری کرده و ضمن رد استدلال کسانی که تعارض منافع پزشکان را عامل کمبود ظرفیت پزشک می‌دانند گفته بود «خدمت سلامت یک بسته است که پزشک جزئی از آن محسوب می‌شود؛ لذا اگر پزشک زیاد شود بدان معنا نیست که دسترسی مردم به خدمات افزایش می‌یابد.» در مقابل ۷ اندیشکده کشور نیز در بیانیه‌ای که اخیراً منتشر کردند، به طور مشخص بر طرح و تصویب موضوع «افزایش ظرفیت رشته‌های پزشکی» در شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان نمونه‌ای بارز از تعارض منافع تاکید کردند.

سازمان نظام مهندسی ساختمان، کانون وکلای دادگستری و سازمان نظام پزشکی سه نمونه از تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی در ایران محسوب می‌شوند که از دیرباز در کشور فعال بوده و به عنوان حد واسط میان حکومت و بخشی از جامعه به ایفای نقش پرداخته‌اند. اصناف در طول تاریخ در ایران و تمام کشورهای جهان چنین نقشی داشته‌اند و به نوعی نهادهای وسط میان جامعه و حاکمیت هستند که سبب تسهیل تفاهم و همکاری میان دو رکن حکومت و جامعه می‌شوند. از طرفی اصناف همواره با اتهام ایجاد انحصار در بازار نیز مواجه بوده‌اند. در برهه‌هایی در قرون وسطی، گیلدها و انجمن‌های حرفه‌ای نقش کاملاً بازدارنده و منفی مقابل رشد اقتصادی و تولید صنعتی داشته‌اند که همین امر این دیدگاه را در اقتصاددانان لیبرال تقویت کرده که باید اصناف را به مثابه ایجادکنندگان انحصار در هم شکست و مانع انحصار از سوی این تشکل‌ها در فرایند آزادانه عرضه و تقاضا در بازار شد.

استدلال اندیشکده‌ها و رسانه‌هایی که در سال‌های اخیر علیه انحصار تشکل‌های صنفی و حرفه‌ای از موضع بروز تعارض منافع مطرح شده، شباهت قابل توجهی به همان استدلال‌های شناخته‌شده و رویکرد اقتصاددانان لیبرال دارد. با این تکمله که استدلال‌ها در زمینه ایرانی خواسته و ناخواسته رنگ و بوی سیاسی هم دارد؛ چرا که به طور معمول

تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی ارکان جامعه مدنی محسوب می‌شوند و تضعیف آن‌ها می‌تواند به بسط اقتدار حاکمیت و اعمال کنترل بیشتر بر جامعه بینجامد. در نتیجه همین سیاست‌زدگی است که در جریان انتخابات هیئت مدیره نظام مهندسی ساختمان‌ها شاهد استفاده گسترده از مفهوم «ردصلاحیت» توسط رسانه‌های خاص بودیم؛ مفهومی که یادآور مناسبات عرصه سیاسی است و خیلی برای حوزه حرفه‌ای و کارشناسی مناسب به نظر نمی‌رسد.

با این مقدمات، مسائلی که با آن مواجه هستیم به شکل زیر می‌شود مطرح کرد:

- اصناف و تشکل‌های حرفه‌ای به سبب آنکه نقش نهاد واسط میان حکومت و جامعه را پیدا کرده و بخشی از اختیار حاکمیتی برای قاعده‌گذاری، اعطای مجوز، نظارت، رسیدگی به دعاوی درون صنفی و ... به آن‌ها تفویض می‌شود، به طور بالقوه در معرض بروز تعارض منافع هستند.

- از طرفی این اصناف و تشکل‌ها نقش مهمی در تسهیل ارتباطات و کنش تفاهمی به مفهوم هابرماسی میان حکومت و جامعه-اقتصاد، اخلاقی کردن مناسبات بازاری در اجتماع صنفی درونی خود به مفهوم دورکیمی و به نوعی توانمندسازی همزمان حکومت و جامعه را دارند و تضعیف آن‌ها به منزله آسیب زدن هم به جامعه و هم به حکومت است.

- سوال قابل تامل این است که تعارض منافع در اصناف چگونه قابل مدیریت است که به تضعیف این تشکل‌ها و در نتیجه ایجاد تضاد اجتماعی و شکاف فعال بیشتر در کشور منجر نشود؟

پافشاری روی تمرکز بر تعارض منافع در اصناف و تشکل‌های حرفه‌ای بدون توجه به دنباله این زنجیره در بوروکراسی کشور، نقطه ضعف بزرگ رویکرد اندیشکده‌ها و رسانه‌هایی است که مداوماً بر تعارض منافع و انحصار این تشکل‌ها پافشاری می‌کنند. درست است که نمونه‌هایی که در مورد تعیین ظرفیت، اعطای مجوز، خودنظارتی، رسیدگی به دعاوی و ... در مورد تشکل‌هایی نظیر کانون وکلا، نظام مهندسی ساختمان، نظام پزشکی و ... مطرح می‌شود، می‌تواند مصادیق روشن از تعارض منافع باشد، اما چند نکته در این بین باید مورد توجه قرار بگیرد: بروز هر نمونه از تعارض منافع در این تشکل‌ها ربط وثیقی با بخشی از بوروکراسی کشور دارد. می‌توان نشان داد که نارسایی‌ها و خلل‌های در نظام اداری کشور و مؤتلفانی در میان بوروکرات‌های درون حکومت وجود دارد که اصناف را به سمت پیگیری منافع صنفی و قربانی کردن نفع جمعی ممکن است سوق دهد. به اضافه اینکه مدیریت تعارض منافع فرایند پیچیده و ظریفی است و باید با حداکثر مجاب‌سازی صورت گیرد، نه صرفاً با اعمال اقتدار بالا به پایین.

شیوه فعلی برای طرح مسئله تعارض منافع در تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی می‌تواند از سوی جامعه نوعی فرافکنی حکومت هم قلمداد شود. سوالی که ذینفعان در این تشکل‌ها اغلب مطرح می‌کنند این است که چرا حاکمیت فکری برای مدیریت تعارض منافع در ارکان و زیرمجموعه‌های خود نمی‌کند. این سوال به خودی خود آن‌چنان موجه نیست؛ مدیریت تعارض منافع در تمام بخش‌های کشور باید انجام گیرد و از این لحاظ تفاوتی بین تشکل‌های صنفی و نظام اداری نیست. اما این سوال می‌تواند بیانگر یک نقطه ضعف حکومت در شیوه مدیریت تعارض منافع هم باشد: اگر مدیریت تعارض منافع به شکل متوازن و فراگیر صورت نگیرد، تلقی جامعه این خواهد بود که بخش‌هایی از نخبگان

حکومتی ذیل پرچم تعارض منافع، اهداف سیاسی دیگر را دنبال می‌کنند؛ یعنی تضعیف رقبا و بخش‌های نسبتاً متشکل جامعه. این تلقی حلقه دیگری از بی‌اعتمادی میان جامعه و حکومت ایجاد می‌کند.

مدیریت تعارض منافع گرچه فرایند ساده‌ای نیست و صرفاً هم قرار نیست با لبخند و جلب رضایت تمام گروه‌های ذینفع صورت پذیرد. طبیعی است که بهره‌برندگان از وضعیت فعلی تعارض منافع در مقابل مدیریت آن ایستادگی کرده و چالش پدید آورند. با این حال، رویکرد دوراندیشانه برای مدیریت تعارض منافع مستلزم پرهیز از دامن زدن به تضادها و شکاف‌های اجتماعی و نیز سوءظن و بی‌اعتمادی در افکار عمومی است.

از طرف دیگر، در جامعه ایران تشکلهای حرفه‌ای و صنفی جزو نهادهای کارکردی هستند؛ هم برای جامعه کارکردهای مثبت دارند و هم برای حکومت. عوارض انحصار یا تعارض منافع در این تشکلهای را باید به شیوه‌های همه‌جانبه مدیریت کرد که منجر به تضعیف یا بی‌خاصیت شدن این بخش متشکل از جامعه نشود. توانمندسازی جامعه، مستلزم متشکل شدن گروه‌های دیگری است که فاقد تشکل، صدا و نمایندگی در نهادهای سیاستگذار هستند؛ با تضعیف بخش‌های متشکل (هرچند درگیر تعارض منافع باشند) هدف توانمندسازی جامعه، تحقق عملی پیدا نمی‌کند و این موضوعی است که در استراتژی اندیشکده‌های فعال در حل مسئله ملی تعارض منافع لازم است بیشتر مورد نظر قرار بگیرد.

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

۷ اندیشکده (آیندگان، اقتصاد مقاومتی، سیاستگذاری شریف، سیاستگذاری امیرکبیر، ایتان، محنا، معنا) با ارسال نامه‌ای به روسای قوای سه گانه خواستار مدیریت تعارض منافع در بخش‌های مختلف برای تحقق پیشرفت در کشور شوند.

اولین جلسه اتاق فکر شفافیت و تعارض منافع با حضور معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم، رئیس و دبیر اتاق فکر «شفافیت و تعارض منافع» و نماینده وزیر علوم در امور اتاق‌های فکر و تعدادی از اعضای این اتاق برگزار شد.

در جلسه شورای مشورتی سازمان بورس و اوراق بهادار، مصادیق تعارض منافع در صندوق‌های سرمایه‌گذاری توسط ایرانشاهی مدیر اداره بازرسی صندوق‌های سرمایه‌گذاری ارائه شد و اعضای شورای مشورتی به بیان نکات خود درباره راهکارهای رفع تعارض منافع در صندوق‌های سرمایه‌گذاری پرداختند.

اسدالله مسعودی مقام، رئیس شعبه سوم دادگاه ویژه اخلاطگران اقتصادی، در گفتگویی اظهار داشته بیشترین تخلفات در پرونده مسئولین در این سال‌ها بر اساس تعارض منافع شکل گرفته است.

بهاره آروین، دبیر کمیته شفافیت شورای شهر پنجم تهران در مصاحبه‌ای اظهار داشته برای اعمال بسیاری از محدودیت‌ها در جهت مدیریت تعارض منافع نیاز به قوانین بالادستی است.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۲۸ آذر ۱۴۰۰

تشکیل اتاق فکر «شفافیت و تعارض منافع» در وزارت علوم

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - ۲۲ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه علوم و تحقیقات

اولین جلسه اتاق فکر شفافیت و تعارض منافع با حضور معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم، رئیس و دبیر اتاق فکر «شفافیت و تعارض منافع» و نماینده وزیر علوم در امور اتاق‌های فکر و تعدادی از اعضای این اتاق برگزار شد. دکتر میرزاده رئیس اتاق فکر در خصوص سه پیش شرط لازم برای اعضای اتاق فکر، آگاهی از قوانین و رویه‌های موجود، لزوم رعایت اولویت‌ها و ارائه پیشنهادات اجرایی را مورد تاکید قرار داد. وی در بحث تعارض منافع، بر محدود سازی و مدیریت تعارض منافع تاکید داشت. دکتر میرفرخایی دبیر جلسه با تاکید بر لزوم وجود بخش نظارتی در وزارت علوم اظهار داشت: موضوع سوپر ویزن در وزارت علوم بسیار مغفول مانده است. گفتنی است اعضای حاضر در اتاق فکر به همراه اعضای که به صورت مجازی در جلسه حضور داشتند، پیشنهادات خود را بیان کرده و در خصوص موضوعات مورد مطالعه و ادامه کار به بحث و تبادل نظر پرداختند.

🔗 [وزارت علوم، تحقیقات و فناوری](#)

گامی فراتر از مدیریت تعارض منافع

فاطمه نصیری (کارشناس پژوهشی مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه) - ۲۲ آذر ۱۴۰۰

◀ کلیات تعارض منافع

متفکرینی مانند کالین ام. مک لئود، دانشیار گروه حقوق و فلسفه دانشگاه ویکتوریا استدلال می‌کنند که اگرچه تعارض منافع بخش مهمی از اخلاق سیاسی است، اما این مباحث نباید به مسائل مرتبط با منافع مالی مقامات دولتی محدود شود؛ بلکه حوزه اخلاق سیاسی باید رفتار رسانه‌ها، مشاوران سیاسی و بازرگانان خصوصی و تأثیر آن‌ها بر شاخص و ارزش‌های دموکراسی مانند مشارکت، مشورت و برابری سیاسی را نیز در بگیرد. کالین مک لئود دانشیار گروه حقوق و فلسفه دانشگاه ویکتوریا در مقاله‌ای به جای تمرکز بر تعارض منافع، سعی دارد گفتمان مربوط به اخلاق سیاسی را غنا ببخشد، بنابراین در سرتاسر مقاله خود در پی پاسخ به این پرسش بنیادین است: «کدام یک از سیاست‌ها و ویژگی‌های نهادی می‌تواند رفتار اخلاقی دولتمردان و کارمندان دولتی را تقویت کند؟» در قلمروی گفتمان وی از اخلاق سیاسی، رفتار همه شهروندان و نه صرفاً مقامات دولتی قابل بررسی است. بنابراین در رسوایی‌هایی مانند رشوه گرفتن توسط مقامات دولتی، صرفاً مقامات دولتی مسئول از منظر اخلاق سیاسی محکوم نمی‌شوند، بلکه شهروندی که اقدام به پرداخت رشوه نیز می‌کند؛ محکوم است. وی یک دموکراسی موفق را صرفاً نتیجه وفاداری بازیگران دولتی به اخلاق سیاسی نمی‌داند، بلکه از نظر وی رفتار همه کارگزاران در دستیابی به آرمان‌های دموکراتیک مؤثر است.

منبع: تعارض منافع و عرصه دولتی، چشم‌اندازهای چند ملتی، (۱۳۹۹). ترجمه تیم مترجمان مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه.

🔗 [مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه](#)

تعارض منافع پزشکی پایان می یابد؟

خبرگزاری فارس - ۲۱ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

رفتار فعالان صنفی در مواجهه با کمبود پزشک نشان می دهد که برخی از آن ها در ابتدا از پذیرش کمبود پزشک در کشور امتناع می کردند اما با مشخص شدن ابعاد بحران، کمبود پزشک و ضرورت افزایش ظرفیت رشته پزشکی را پذیرفته و اینبار به دنبال محدود کردن شتاب افزایش ظرفیت هستند. رویکردی که متأسفانه در برخی از مسئولان وزارت بهداشت که به علت پزشک بودن تعارض منافع هم دارند دیده می شود. جای امیدواری است که این بار تصمیم گیری درباره ظرفیت پذیرش دانشجویان پزشکی در شورای عالی انقلاب فرهنگی صورت می گیرد که کمترین تعارض منافع را دارد.

[خبرگزاری فارس](#)

نامه ۷ اندیشکده به سران قوای کشور در مورد تعارض منافع

خبرگزاری فارس - ۲۳ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

تعارض منافع در ساختار اداری کشور موجب شد تا ۷ اندیشکده کشور با ارسال نامه ای به روسای قوای سه گانه خواستار مدیریت تعارض منافع در بخش های مختلف برای تحقق پیشرفت در کشور شوند. در این نامه که پژوهشکده آیندگان، اندیشکده اقتصاد مقاومتی، پژوهشکده سیاستگذاری شریف، پژوهشکده سیاستگذاری امیرکبیر، شبکه کانون های تفکر ایران (ایتان)، اندیشکده مطالعات حکمرانی نرم ایران (محنا) و اندیشکده معنا آن را امضا کرده اند از برخی اقداماتی که ذی نفعان در مخالفت با طرح «تسهیل صدور برخی مجوزهای کسب و کار» و طرح «افزایش ظرفیت رشته های پزشکی» انجام داده اند انتقاد شده و آن را مصداق تعارض منافع دانسته اند. در انتهای این نامه پیشنهادهای برای مدیریت تعارض منافع ناظر به قوه مجریه، مقننه و قضائیه ارائه شده است که خلاصه پیشنهادها عبارتند از:

۱- قوه مجریه: اولاً «فقدان تعارض منافع» به عنوان شرط لازم در ادامه معرفی مدیران ارشد دولت به مجلس شورای اسلامی و یا انتصابات پیش رو مدنظر قرار گیرد و تمامی مدیران نیز ملزم به امضاء و انتشار عمومی «مramنامه حافظ منافع عامه» باشند. ثانیاً پیش از معرفی مدیران ارشد دولت به مجلس شورای اسلامی و یا انتصاب ایشان، به صورت تعداد محدودی «شاخص سنجش پذیر» با ایشان توافق و در کنار عملکرد دوره ای آن ها به صورت عمومی منتشر گردد.

۲- قوه مقننه: تهیه پیوست تعارض منافع برای تمامی قوانین در حال تصویب الزامی شود. به این معنی که اگر به واسطه طرح ها و لوایح در دست بررسی در قوه مقننه، قدرت یا اختیاری به شخص یا نهادی اعطا می شود، الزاماً در یکی از مواد پایانی آن، به مسئله تعارض منافع پرداخته و با تعیین قیوداتی، از بروز هرگونه تعارض منافع در مرحله تصمیم سازی، تصمیم گیری یا اجرا پیشگیری شود.

۳- قوه قضائیه: اقدام به شناسایی موقعیت های بروز تعارض منافع در کلیه دستگاه های زیرمجموعه هر سه قوه در همه سطوح نموده و با معرفی افراد به مراجع قضایی ذی صلاح، مسئله را تا برکناری و حصول نتیجه پیگیری نمایید.

[خبرگزاری فارس](#)

وزارت بهداشت به تعارض منافع آلوده شده است

احمد نادری (نماینده مردم تهران) - ۲۳ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

متأسفانه کمبود پزشک در کشور و به تبع آن دسترسی بسیاری از مردم به پزشک عمومی و متخصص در شرایط بحرانی است و افزایش جمعیت سالمندان در سال‌های بعد می‌تواند این بحران را تشدید کند. ساختار کنونی وزارت بهداشت به شدت به تعارض منافع آلوده شده و نه تنها شایستگی سیاست‌گذاری آموزش پزشکی را ندارد، بلکه شایستگی تولید نظام سلامت را نیز از دست داده است و باید بازنگری جدی در ساختارها و مأموریت‌های این وزارتخانه صورت بگیرد. قطعاً در مجلس به این موضوع ورود خواهیم کرد تا جهت ساختارها را از منافع صنفی به سمت منافع ملی و مردم تغییر دهیم.

✍ خبرگزاری مهر

اظهار دارایی تا ارزش‌های شغلی؛ چارچوبی برای مدیریت تعارض منافع

افسانه شرکت (کارشناس پژوهشی مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامع) - ۲۳ آذر ۱۴۰۰

◀ کلیات تعارض منافع

این یادداشت خلاصه فصل دوم کتاب «تعریف تعارض منافع، چارچوب‌های کلی، حقوقی، نهادی، والگوهای عمل مناسب در سطح بین‌المللی» است که به بررسی تجربه چهار کشور کانادا، کره جنوبی، فیلیپین و اندونزی می‌پردازد. **تجربه کانادا:** برایان رد فورد، مشاور حقوقی اداره کمیسری‌ای سلامت بخش دولتی کانادا در این مقاله چارچوب حقوقی کانادا را بررسی کرده که قوانین و سیاست‌های متعددی را در زمینه جلوگیری از تعارض منافع و برطرف کردن آن تعیین کرده است. این قوانین بر پایه سه مفهوم تعارض منافع واقعی، بالقوه و ظاهری تقسیم‌بندی شده‌اند. **جمهوری کره:** گای اوکی پارک، مدیر هماهنگی سیاست‌های گروه مستقل ضد فساد در کره در این مقاله می‌نویسد: در سال ۲۰۰۲، جمهوری کره تصمیم گرفت با تشکیل کمیسیون مستقل کره علیه فساد (KICAC) به جای یک سیاست سفت‌وسخت برای تشخیص فساد به یک سیاست نرم‌تر مبتنی بر پیشگیری تغییر رویه دهد. رویکرد KICAC شامل موارد بسیاری از جمله تغییر سیاست از مجازات به پیشگیری، مدیریت شفاف‌تر و پاسخگوتر، تقویت اخلاق در مدیریت خدمات و شرکت‌های دولتی و غیره است. **فیلیپین:** پلاجیواس. آپستول - معاون آمبودزمان ویسایا در فیلیپین در این مقاله می‌نویسد: برای شفافیت بیشتر و افشاگری گسترده‌تر در سال ۱۹۶۰ قانون جمهوری ۳۰۱۹ در فیلیپین لازم‌الاجرا شد. بند هفتم این قانون که به عنوان اصول رفتاری و استانداردهای اخلاقی مقامات و کارکنان دولتی شناخته می‌شود. آن‌ها ملزم به اظهار دارایی‌های خودکرده است.

اندونزی: آریف ت. سورو جوجو - حقوقدان از اندونزی در این یادداشت بیان می‌کند: تعارض منافع در قوانین و مقررات حاکم در اندونزی به جز در دو قانون بازار سرمایه و قانون شرکت‌ها به شکل مجزا تعریف نشده است. بااین حال چند موقعیت تعارض منافع در قوانین مصوب سازمان‌ها و نهادها آمده است.

✍ مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه

سرانه پایین پزشکی نتیجه تعارض منافع صنفی و شخصی است

میثم مهدیار (معاون پژوهشی پژوهشکده فرهنگ و هنر) - ۲۴ آذر ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

کسانی در دهه‌های گذشته در وزارت بهداشت مدیریت کرده‌اند، که خود منافعی در بخش خصوصی در مسئله درمان داشته‌اند. تعداد زیادی از مسئولان در کمیسیون بهداشت مجلس و در وزارت بهداشت، خود در بخش خصوصی بنگاه دارند و این تعارض منافع مانع می‌شود که این افراد منافع صنفی و شخصی خود را در تصمیم‌گیری‌ها دخیل نکنند. اگر وضعیت جذب پزشک به همین منوال ادامه پیدا کند و تغییری ایجاد نشود؛ مجبور می‌شویم در سال‌های آینده، مانند دهه ۶۰ و قبل از آن از کشورهای دیگر پزشک وارد کنیم. اگر در دولت و مجلس قانون تعارض منافع تصویب شود و کسانی در حوزه‌های تصمیم‌گیری و سیاستگذاری حضور پیدا کنند که منافع شخصی در آن قلمرو نداشته باشند؛ مسئله به راحتی حل می‌شود.

🔗 [خبرگزاری دانشجو](#)

تعارض منافع و راهکارهای مبارزه با فساد

اسدالله مسعودی مقام (رئیس شعبه سوم دادگاه ویژه اخلاطگران اقتصادی) - ۲۴ آذر ۱۴۰۰
◀ کلیات تعارض منافع

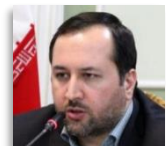

بیشترین تخلفات در پرونده مسئولین در این سال‌ها بر اساس تعارض منافع شکل گرفته است. در زمین خواری‌ها حیف و میل اراضی ملی هم ردپای تعارض منافع پررنگ است. اولین و مهمترین بستر فساد در این سال‌ها به انتصابات مسئولین اختصاص دارد که از روی تخصص صورت نگرفت و فقط با سفارش، اشخاص چینش شده‌اند. پرونده‌های بانک سرمایه، هفت تپه و پتروشیمی مصداق این مساله هستند که مبالغ و تسهیلات کلان و ارز به افرادی داده شده که هیچ تخصصی ندارند. حتی در پرونده بانک سرمایه متهمان خودشان در چینش مدیران نقش داشته‌اند. در این سال‌ها در نظارت‌ها هم گاهی تعارض منافع دیده شده و تخصصی و کارآمد نبوده و حتی فرد ناظر خودش در مساله مورد نظارتش، منافع داشته است. در تصویب هر طرح و قانونی پیش از همه باید گلوگاه‌های فساد را شناسایی کرد و البته همه در برابر قانون برابر باشند و در تصویب قوانین استثنایی وجود نداشته باشد.

🔗 [خبرگزاری صدا و سیما](#)

نظارت بر خود مانع رسیدگی بر حقوق‌های نجومی

احسان ارکانی (نماینده مردم نیشابور) - ۲۳ آذر ۱۴۰۰
◀ کلیات تعارض منافع

در موضوع حقوق‌های نجومی در هیات تحقیق و تفحص با اقدامات قابل توجهی انجام شده، لکن در برخی از متولیان امر موضوع تعارض منافع باعث کندی رسیدگی در این سال‌ها بوده، مثلاً رئیس یکی از دستگاه‌های نظارتی و بازرسی استان خراسان رضوی با دریافتی بالای ۳۰ میلیون تومان، بایستی بازرس بر پرداخت چنین حقوقی به سایر مدیران استان شود که طبعاً محل اشکال است.

🔗 [خبرگزاری موج](#)

تعارض منافع در نظام مهندسی: رؤسا آری؛ اعضای هیئت مدیره خیر

احمد خرم - ۲۳ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

درباره موضوع «تعارض منافع» برای نخستین بار در تیرماه سال ۱۳۹۹ نامه‌ای خطاب به وزیر وقت راه و شهرسازی نوشتیم و خواستار در دستور کار قرار گرفتن موضوع تعارض منافع شدیم، زیرا معتقد بودیم موضوع را ظرف چند هفته می‌توان تعیین تکلیف کرد. در چند جلسه حضوری به مسئولان معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی گفتم که در همکاری با سازمان، ۱۴ موضوع را در دستور کار قرار دهند که یکی از این موضوعات، تعارض منافع بود. تا سه روز قبل از ابلاغ بخشنامه تعارض منافع، جناب آقای اسلامی وزیر سابق از بنده سوال کردند نظر شما در مورد تعارض منافع چیست؟ بنده در پاسخ گفتم تعارض منافع در مورد روسا، به دلیل تمام وقت بودن، قطعاً وجود دارد و نباید روسا کار بگیرند و اگر کار بگیرند، دچار تعارض منافع می‌شوند. در ادامه آنها گفتند در مورد هیات مدیره‌ها نظرتان چیست؟ که بنده پاسخ دادم هیات مدیره‌ها هفته‌ای ۲ تا ۳ ساعت و نهایتاً نصف روز کار دارند و در بقیه ایام هفته در اختیار خودشان هستند و معنی ندارد از تخصص‌شان جدا کنیم.

بنده در جلسه تاکید کردم که ما باید یک سطحی از کار را تعیین و ابلاغ کنیم، مثلاً بگوییم میانگین استان ۵ یا ۸ هزار متر و یا ۳۰ درصد زیر میانگین، یک نرمی را باید تعیین و ابلاغ کنیم که تاکنون این کار نشده است. ضمناً آن کسانی هم که از هیات مدیره محروم می‌شوند ولی عضو هیات رئیسه و یا معاون سازمان می‌شوند، اینها هم از استفاده از پروانه شان محروم شوند. وزیر وقت راه و شهرسازی به آقای محمودزاده گفتند این حرف‌ها قابل تامل است و دقت کنید. متأسفانه دو روز بعد از آن جلسه بخشنامه ابلاغ شد و همه در سازمان نظام مهندسی مشمول تعارض منافع شدند، ضمن اینکه ما ۱۲ دستگاه داریم که مشمول قانون تعارض منافع می‌شوند ولی همه دستگاه‌ها را رها و فقط سازمان نظام مهندسی را مشمول این قانون کردند.

تاسیسات نیوز

بررسی مصادیق تعارض منافع در صندوق‌های سرمایه گذاری

پایگاه خبری بازار سرمایه (سنا) - ۲۵ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

در جلسه شورای مشورتی سازمان بورس و اوراق بهادار، مصادیق تعارض منافع در صندوق‌های سرمایه گذاری توسط ایرانشاهی مدیر اداره بازرسی صندوق‌های سرمایه گذاری ارائه شد و اعضای شورای مشورتی به بیان نکات خود درباره راهکارهای رفع تعارض منافع در صندوق‌های سرمایه گذاری پرداختند. این جلسه با حضور آقایان مجید عشقی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، حسین عبده تبریزی، محمد فطانت و حسن قالیباف اصل رؤسای سابق این سازمان، اعضای هیأت مدیره سازمان بورس آقایان فرج زاده و ناصرپور و آقای نوری بروجردی معاون اقتصادی دادستان کل کشور و آقای مساحی مشاور و دستیار ویژه رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار و خانم صفاریان سرپرست مرکز پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار برگزار شد.

پایگاه خبری بازار سرمایه (سنا)

برای شکستن انحصار در حوزه پزشکی مصمم هستیم

حسن شجاعی (رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس) - ۲۳ آذر ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

متأسفانه در هفته‌های اخیر شاهد فشار سنگین نهادهای صنفی و غیر صنفی حوزه سلامت در جهت خروج طرح افزایش ظرفیت پزشکی از دستور کار شورای عالی انقلاب فرهنگی بودیم. عجیب‌ترین موضع گیری‌ها در این میان، نامه وزارت بهداشت و نهاد صنفی نظام پزشکی به شورای عالی انقلاب فرهنگی بود که در آن با افزایش ظرفیت پذیرش رشته پزشکی مخالفت شده بود. این قبیل نامه نگاری‌ها نشان از وجود تعارض منافع در ساختار نظام سلامت و به تبع آن فشار ذی نفعان انحصار در خدمات پزشکی است. مجلس در افزایش ظرفیت پذیرش پزشکی و دندانپزشکی جهت تربیت نیروی انسانی کافی برای پاسخگویی به نیاز مردم مصمم است، زیرا در آینده با توجه به پیری جمعیت، نیاز به ارائه خدمات درمانی افزایش می‌یابد.

دیدار نیوز

استقلال مدیر در حاکمیت شرکتی و تضمین بی‌طرفی

احمد شهینیایی (پژوهشگر در حقوق تجارت و حقوق مالیاتی) - ۲۵ آذر ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

نظام حاکمیت شرکتی دربردارنده ذی نفعان متعدد و نیز ضرورت رفتار منصفانه با همه ذی نفعان است. از مهم‌ترین تحولات در حقوق شرکت‌ها، توسعه ذی نفعان شرکتی و نفوذ ضرورت‌های انصاف در اداره شرکت است. در تحول جدید، شرکت سهامی عام صرفاً وسیله‌ای برای پیشبرد منافع سرمایه‌گذار عمده به عنوان یکی از ذی نفعان اصلی شرکت نیست بلکه همراه با شناسایی ذی نفعان دیگری همچون سهامداران جزء، کارگران، مشتریان، جامعه، دولت و ضرورت‌های عمومی مثل حفظ محیط زیست، امنیت و سلامت عمومی است و مدیر مکلف است در اداره شرکت همه این منافع و مصالح را لحاظ کند. با توجه به اینکه منافع ذی نفعان متعدد، لزوماً هم‌راستا نیستند، تضمین اداره منصفانه شرکت صرفاً با استقلال مدیر از ذی نفعان و موقعیت‌های تعارض منافع ممکن خواهد بود. در واقع مدیریت منصفانه شرکت توسط مدیر در جهت رعایت برابر منافع همه ذی نفعان شرکت، نیازمند این است که وی در موقعیت مستقلی نسبت به هرکدام از ذی نفعان باشد. براساس ضرورت مدیریت تعارض منافع است که تعریف استقلال مدیر در مقررات حاکمیت شرکتی در کشورهای مختلف، شامل موقعیت وی در جهت تصمیم‌گیری بی‌طرفانه و عدم جهت‌گیری به سمت منافع شخص یا گروه خاصی از ذی نفعان شده است.

در مقررات حاکمیت شرکتی اتحادیه اروپا، تعریف استقلال مدیر، دربردارنده آزاد بودن موقعیت وی از هرگونه تعارض منافع احتمالی شده است. براساس دستورالعمل حاکمیت شرکتی بورس تهران، یکی از مصادیق عدم استقلال مدیر این است که مدیر بیش از پنج درصد سهام شرکت تحت مدیریت خود را مالک باشد (جزء الف بند ۶ ماده ۱ دستورالعمل حاکمیت شرکتی) زیرا چنین مدیری در موقعیت متعارضی قرار دارد که می‌تواند منافع خود به عنوان سهامدار پنج درصدی را در اولویت تصمیم‌گیری مدیریتی قرار دهد.

روزنامه دنیای اقتصاد

مدیریت تعارض منافع نیازمند قوانین بالادستی است

بهاره آروین (دبیر کمیته شفافیت شورای شهر پنجم تهران) - ۲۴ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در شوراها و شهرداری

خبرگزاری دانشجو: با توجه به پیوستگی تعارض منافع و شفافیت، راه حل اجرای شفافیت چیست؟

آروین: بخشی مربوط به شهرداری است، برای مثال اعمال نفوذ می شود تا مدیری بر مسند اجرا بنشیند یا قراردادی بسته شود. بخش دیگر احتمالاً در اعضای پارلمان و اعضای شورای شهر یا مجلس باشد. این ارتباطات نیاز به شفافیت دارد. باید شهرداری را شفاف کنیم. اطلاعات مدیران شهر و اطلاعات قراردادهای باید شفاف شود. به واسطه اینکه معمولاً اعضای شورای شهر افراد مشهوری در شهر هستند، می شود بحث سوت زنی و مطالبه گری را برای پیدا کردن اینکه کدام شرکت ها را بستگان نسبی یا سببی اعضای شورا تاسیس کردند، کشف کرد؛ همچنین قراردادهایی را که با مجموعه شهرداری منعقد می کنند. هر چه قدر شفافیت شهرداری از این منظر بالا برود و از مکانیزم های سوت زنی استفاده شود راحت تر می توان موارد فساد را کشف کرد.

بحث تعارض منافع بحث جدیدی در کشور است. قوانین بالادستی مربوط به آن هم هنوز تصویب نشده. در سطح شورای شهر وقتی می خواهند مقررات گذاری کنند بعضاً با موانع و ابهاماتی به خصوص در حوزه حقوقی مواجه می شوند. اما با همه این ها شورای شهر بالاخره موفق شد شفافیت آراء را اجرا کند. اما در مدیریت تعارض منافع چالش های زیادی داشتیم. برای بحث تعارض منافع اعضای شورا، تا مرحله ای پیش رفتیم که اگر یک عضو شورا شغلی دارد که مربوط به مصوبه مورد بحث است، در جایگاه تعارض منافع قرار می گیرد و باید جلسه را ترک کند. اما این مورد به اسناد بالادستی نیاز داشت که هنوز وجود ندارند تا بتوانیم ممنوعیت ها را اعمال کنیم.

[خبرگزاری دانشجو](#)

تعارض منافع وزارت نفت توسعه اتوگاز در دولت دوازدهم

خبرگزاری فارس - ۲۷ آذر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه انرژی

سال گذشته مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۰ در بند الحاقی ۲ تبصره یک ماده واحد به صورت رسمی افزودن LPG به سبد سوخت را کلید زد. طبق این بند قانونی وزارتخانه های نفت و کشور موظفند امکان احداث جایگاه ها و زیرساخت استفاده قانونمند از سوخت گاز مایع (LPG) در ناوگان حمل و نقل با اولویت ناوگان عمومی و حمل بار را به کمک بخش های خصوصی و عمومی، تا سقف مجموع ۲ میلیون تن در سال فراهم کنند. قیمت هر کیلوگرم گاز مایع تحویلی به شرکت های توزیع کننده برابر دو سوم قیمت یک لیتر بنزین سهمیه ای تعیین می شود. اما علیرغم الزام قانونی دولت دوازدهم به تدوین و تصویب آیین نامه این بند از قانون دو ماه پس از ابلاغ قانون بودجه ۱۴۰۰، وزارت نفت این دولت هیچ اقدامی برای افزودن LPG به سبد سوخت انجام نداد. به اعتقاد کارشناسان تعارض منافع وزارت نفت، اصلی ترین دلیل مخالفت با توسعه اتوگاز بوده است.

[خبرگزاری فارس](#)

تحلیل فضای مجازی: تعارض منافع؛ سرطانی خاموش در نظام سیاست‌گذاری گسترش انتصابات پرحاشیه به سایر نهادها

محمد عادلی

در هفته گذشته توجه کاربران بیشتر به دو موضوع انتصاب یکی از معاونین وزارت اقتصاد و همچنین وضعیت حقوق استادان دانشگاه جلب شده بود. انتصاب معاون وزیر اقتصاد از آن‌رو جلب توجه می‌کرد که وی پیش‌تر مدیر یکی از پروژه‌های یک بانک خصوصی بوده و کاربران احتمال آن را می‌دهند که وی به نفع آن بانک سیاست‌گذاری کند. در مورد بیشتر بودن حقوق استادان نسبت به معلمان نیز کاربران بر این عقیده بودند که دلیل چنین امری حضور هم‌زمان سیاست‌گذاران در دانشگاه‌ها است که به نفع خود اقدام می‌کنند. واکنش‌ها به اجباری شدن اینماد و افزایش ظرفیت پزشکی نیز همچنان از موضوعات پرحاشیه در بین کاربران بوده است.

یکی از موقعیت‌های تعارض منافع، موقعیت درب‌های گردان یا ارتباطات پسااشغلی است که اشاره به وضعیتی دارد که در آن فرد ممکن است بین بخش دولتی و بخش خصوصی در رفت‌وآمد بوده و در نتیجه وظایف دولتی خود را به‌درستی انجام ندهد. در این حالت ممکن است فرد مذکور به سیاست‌ها به‌گونه‌ای جهت دهد که منافع خود را در بخش خصوصی تأمین کند. چنین وضعیتی را می‌توان در انتصاب معاونت وزارت اقتصاد مشاهده کرد.

انتصاب با شائبه تعارض منافع؛ این بار در وزارت اقتصاد

در هفته گذشته یکی از مهم‌ترین خبرهایی که در فضای مجازی بازخورد بسیاری پیدا کرد، خبر [انتصاب سید عباس حسینی](#) به سمت معاونت بانک، بیمه و شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی بود. این موضوع از آنجایی در بین کاربران موردتوجه قرار گرفت که وی قبل از انتصاب به این مسئولیت، عضو هیئت‌مدیره شرکت تجارت ایران مال بوده که بانک آینده مالک اصلی آن است. از این‌رو کاربران در فضای مجازی این احتمال را می‌دادند که ممکن است وی به دلیل ارتباطاتش با این بانک خصوصی در سیاست‌گذاری‌ها به نفع آن عمل کند. دو تن از کاربران در این باره چنین اظهارنظر کردند:

«مهم‌ترین موضوعی که در این بین مطرح می‌شود، تعارض منافع است. چگونه کسی که با یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های خصوصی در ارتباط بوده، امروز می‌تواند در این مسئولیت قرار بگیرد؟ چه تضمینی وجود دارد که تصمیماتی نگیرد که منافی را برای همکاران قدیمی او فراهم کند و همچنین از تصمیماتی که مسیر را برای آن‌ها سخت‌تر می‌کند، سر باز نزنند».

«این دیگر مصداق تمام و کمال تعارض منافع و درب گردان و خلاف قطعی اصول دوازده گانه دولت رئیسی است! وقتی مدیر ایران مال معاون بانکی وزیر اقتصاد می‌شود! واقعاً چه کسانی به آقای خاندوزی مشاوره می‌دهند و پشت پرده این انتصابات هستند؟».

محمد امینی رعایا؛ مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی نیز با توجه به این موضوع در مورد آسیب‌های تعارض منافع نوشت:

«آسیب مدیران دارای تعارض منافع آن است که حتی اگر صالح و متخصص هم باشند، در هنگام تصمیم‌گیری از موقعیت‌های دارای منفعت برای شخص یا صنف خود اثر می‌پذیرند! این یعنی هرچقدر برنامه بریزیم برای تحقق منافع عامه نتیجه نمی‌دهد و دلیلش را هم متوجه نمی‌شویم، چون با سرطانی خاموش روبرو هستیم!».

افزایش حقوق استادان دانشگاهی در مقابل معلمان

در هفته گذشته با شدت گرفتن اعتراضات معلمان نسبت به مسئله حقوق و دستمزد و طرح رتبه‌بندی معلمان، یکی از موضوعاتی که کاربران به آن پرداختند، تفاوت حقوق استادان دانشگاه و معلمان بود. در این موضوع کاربران بر این عقیده بودند که افزایش دستمزد استادان ناشی از موقعیت تعارض‌آمیز آن‌ها و مناصبی است که در نظام سیاست‌گذاری بر عهده دارند. یکی از کاربران در مورد چرایی تفاوت حقوق این دو گروه می‌نویسد:

«چون اون کسی که بودجه می‌نویسه وزیر هست، معاون وزیر هست، نماینده مجلس هست و کلاً قدرت تصمیم‌گیری داره، خودش هیئت‌علمی است و داره برای خودش حقوق تعیین می‌کنه و ضریب جداگانه برای افزایش و مالیات غیرپلکانی، نقل انتقال فرزندان، مزایا و... تصویب می‌کنه. این یعنی تعارض منافع».

در همین حین [سخنان مسعود میرکاظمی](#)، رئیس سازمان برنامه‌وبودجه نیز که گفته بود «ریشه تورم ۴۵ درصدی امروز به دلیل افزایش حقوق‌های بی‌ضابطه است، می‌دانیم متوقف کردن این سیکل، سخت است ولی می‌خواهیم این کار را انجام بدهیم» کاربران را بیشتر به این مسئله حساس کرد. یکی از کاربران در پاسخ به وی نوشت:

«اگر حقوق‌ها در این بین مؤثر است پس چرا جلوی افزایش دو برابری حقوق اعضای هیئت‌علمی را نگرفتید؟».

اجباری شدن اینماد؛ قانون یا تعارض منافع

در هفته گذشته واکنش کاربران در مورد [اجباری شدن اینماد](#) برای کسب‌وکارهای اینترنتی از مهم‌ترین خبرهای فضای مجازی بود. در این هفته در [نشست مجلس با بخش خصوصی](#)، طبق نظر نماینده وزارت اقتصاد مبنی بر اختیاری بودن اینماد مقرر شد آئین‌نامه الزام به دریافت اینماد ظرف یک ماه اصلاح شده و به تصویب هیئت‌مقررات‌زدایی دولت و سپس هیئت‌وزیران برسد. با این وجود نماینده بانک مرکزی در این جلسه با استناد به قانونی بودن این عمل اظهار کرد که «بر اساس قانون، بانک مرکزی ملزم به اجباری کردن اینماد است و از آنجاکه این موضوع در قانون آمده است ما باید آن را اجرایی کنیم». مصطفی طاهری، نماینده مجلس نیز بر همین اساس و با استناد به قانونی بودن این عمل در فضای مجازی گفت:

«اقدام بانک مرکزی قانونی است و شفافیت در کنار سهولت در دریافت اینماد لحاظ شده است».

به همین دلیل کاربری در پاسخ به وی در مورد چرایی اجرا نشدن تمام و کمال قانون از سوی بانک مرکزی نوشت:

«بانک مرکزی چرا به قوانین بالادستی عمل نمیکنه و انحصار شبکه پرداخت رو رفع نمیکنه؟ تعارض منافع باعث شده بانک مرکزی تنها بخشی از قانون رو اجرا کنه، نه تمام قانون رو!».

موافقت‌ها و مخالفت‌ها با افزایش ظرفیت پزشکی

موافقان و مخالفان افزایش ظرفیت پزشکی همچنان در توییت‌ها در حال بحث با یکدیگر هستند و هرکدام دلایل خاصی را برای نظرات خود بیان می‌کنند. از موافقان افزایش ظرفیت پزشکی می‌توان به برخی از نمایندگان مجلس اشاره کرد. به‌عنوان نمونه حسن شجاعی، نماینده مجلس در حمایت از تصمیم شورای عالی انقلاب فرهنگی نوشت:

«در نامه به رئیس و اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی متذکر شدم افزایش ظرفیت پزشکی نیاز کشور، مطالبه مردم و کارشناسان بی طرف است و ایستادگی در برابر انحصارطلبی‌ها و تعارض منافع سرمایه اجتماعی نظام را خواهد افزود. اگر منافع مردم از این طریق تأمین نشود، مجلس رأساً اقدام خواهد کرد».

در سوی مقابل نیز همچنان کاربران هستند که به دلایلی با این اقدام مخالف‌اند و تعارض منافع را صرفاً وسیله‌ای برای نادیده گرفتن نظرات کارشناسی می‌دانند. چنانچه کاربری به صراحت می‌نویسد:

«متأسفانه افرادی به جای پاسخ دادن منطقی به نظرات کارشناسان مخالف فقط تهمت تعارض منافع می‌زنند. وقتی هیچ دلیل علمی و منطقی نمی‌آورند باید فهمید برایشان منفعتی دارد. کجای دنیا کمبود پرستار و متخصص را با افزایش پزشک عمومی جبران می‌کنند؟».

موقعیت‌های تعارض منافع کمتر دیده‌شده

علاوه بر آنکه برخی موضوعات در فضای مجازی بازخورد بیشتری دارند اما موضوعاتی نیز هستند که هرچند کمتر به آن‌ها پرداخته می‌شود اما برخی کاربران با توجه به شناخت خود در مورد آن‌ها به اظهارنظر می‌پردازند و می‌توانند حاوی نکاتی در مورد موقعیت‌های تعارض منافع باشند. در ادامه به دو مورد از این اظهارات اشاره می‌شود. در مورد اول کاربری در مورد موقعیت تعارض منافع درآمد و وظیفه سازمان ثبت می‌نویسد:

«یکی از تعارضات بسیار مشخص میان سازمان ثبت و سردفتران اسناد رسمی برقرار است طوری که سازمان ثبت بجای گرفتن طرف مردم به دلیل منفعی که از جانب چند درصد حق الثبتی که برای سازمان متصور است جانب مردم را رها و طرفدار ثروتمندانی شده که از روی برگه سبز پلیس یک برگ پرینت میلیونی می‌گیرند».

در مورد دوم، یاشار سلطانی در مورد سازمان امور مالیاتی و ارتباطات پنهان افراد می‌نویسد:

«تعارض منافع چه بلایی بر سر مملکت آورده؟ برای نمونه؛ محمدبرزگری (رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان مالیاتی) در کنار مرتضی پورکاوینی وکیلی که با شکایت در دیوان عالی، بخشنامه‌های سازمان مالیاتی را ابطال می‌کند؛ در یک آموزشگاه مشغول هستند. یکی مصوب می‌کند و دیگری ابطال. بیچاره مملکت».

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۷۵

شماره هفتاد و پنجم ۲۱ تا ۲۷ آذر ۱۴۰۰

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۳۳۱۴۴۱۸۲۲

